

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 7 kwietnia 2025 r.

Poz. 2416

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.228.2025 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 2 kwietnia 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr VIII/75/2025 Rady Gminy Ujsoly z dnia 27 lutego 2025 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania, a także szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich ich wymiaru i zakresu oraz sposobu rozliczania wykonywania tych usług, w części określonej w § 10 uchwały, jako sprzecznej z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.), dalej jako: *Konstytucja RP*.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 27 lutego 2025 r. Rada Gminy Ujsoly podjęła uchwałę Nr VIII/75/2025 w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania, a także szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich ich wymiaru i zakresu oraz sposobu rozliczania wykonywania tych usług, dalej jako: *uchwała*.

Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 3 marca 2025 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, że jest ona w części niezgodna z prawem.

W ocenie organu nadzoru, Rada Gminy Ujsoly w sposób nieuprawniony zawarła klauzulę derogacyjną w § 10 uchwały, który stanowi, że:

§ 10. Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały traci moc uchwała:

1) Uchwała nr XXX/229/2013 Rady Gminy Ujsoly z dnia 19 listopada 2013 roku (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2013 roku, poz. 6931).

W tym miejscu należy wskazać, że uchwała Nr XXX/229/2013 Rady Gminy Ujsoly z dnia 19 listopada 2013 r. została już uprzednio uchylona na mocy § 10 uchwały Nr VI/51/2024 Rady Gminy Ujsoly z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania, a także szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich ich wymiaru i zakresu oraz sposobu rozliczania wykonywania tych usług. Przepis ten stanowi, że: *Z dniem wejścia*

w życie niniejszej uchwały traci moc Uchwała nr XXX/229/2013 Rady Gminy Ujszoły z dnia 19 listopada 2013 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania.

Kolejno, należy również wskazać, że do przywołanej powyżej uchwały Nr VI/51/2024 Rady Gminy Ujszoły z dnia 28 listopada 2024 r. zostało wydane rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Śląskiego nr NP.4131.1.1001.2024 z dnia 2 stycznia 2025 r., ale na jego mocy stwierdzono nieważność ww. uchwały jedynie w części i to części, która nie dotyczyła § 10 uchwały, czyli klauzula derogacyjna nie została unieważniona.

Uchylenie uchwały przez radę gminy oznacza wyeliminowanie uchwały ze skutkiem od daty uchylenia – *ex nunc*. W odniesieniu do uchwały Nr XXX/229/2013 Rady Gminy Ujszoły z dnia 19 listopada 2013 r. skutek ten wywarła uchwała Nr VI/51/2024 Rady Gminy Ujszoły z dnia 28 listopada 2024 r. Tym samym Rada w treści klauzuli derogacyjnej zawartej w § 10 kwestionowanej uchwały z dnia 27 lutego 2025 r. dokonała uchylenia aktu uprzednio wyeliminowanego z obrotu prawnego. W konsekwencji powyższy przepis derogacyjny nie może zostać utrzymany w mocy – jest on bezprzedmiotowy. W przeciwnym razie kwestionowana regulacja mogłaby wywołać niepewność adresatów norm prawnych tam zawartych, co do faktu od kiedy uchwała Nr XXX/229/2013 Rady Gminy Ujszoły z dnia 19 listopada 2013 r. nie wywołuje już skutków prawnych: od chwili jej uchylenia przez uchwałę Nr VI/51/2024 z dnia 28 listopada 2024 r. czy też od chwili jej uchylenia przez kwestionowaną uchwałę Nr VIII/75/2025 z dnia 27 lutego 2025 r.

W demokratycznym państwie prawa taka niepewność adresatów norm prawnych co do kwestii obowiązywania prawa jest niedopuszczalna.

W świetle powyższego, w ocenie organu nadzoru § 10 kwestionowanej uchwały Nr VIII/75/2025 z dnia 27 lutego 2025 r. w sposób istotny narusza art. 2 Konstytucji RP, który wyraża zasadę demokratycznego państwa prawnego. Wśród szczegółowych reguł wyprowadzonych z art. 2 Konstytucji RP wymienia się m.in. podział władzy, niezawisłość sądów i prawo każdego do sądu, do uczciwego oraz bezstronnego wymiaru sprawiedliwości, przestrzeganie zasad poprawnego prawotwórstwa, jawność i jasność prawa, niedziałanie prawa wstecz (P. Winczorek „Komentarz do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., wyd. Liber, Warszawa 2000, s. 15).

Kwestionowana uchwała w sposób rażący narusza standardy prawidłowej legislacji w zakresie ustanowienia klauzuli derogacyjnej. Przywrócenie stanu zgodności kwestionowanej uchwały z prawem wymaga zatem wyeliminowania z jej treści § 10.

Opisane powyżej uchybienie w przedmiotowej uchwale należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Istotne naruszenie prawa w uchwale to takie naruszenie, które powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, sprzeczność ta jest oczywista i bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia: 15 czerwca 2021 r., sygn. akt III OSK 3457/21, 29 września 2021 r. sygn. akt I OSK 4382/18, 13 stycznia 2022 r., sygn. akt III OSK 542/21, 23 lutego 2022 r., sygn. akt III OSK 2954/21, publ. CBOSA).

Kończąc, można także zauważyć, że kwestionowana uchwała Nr VIII/75/2025 z dnia 27 lutego 2025 r. nie zawiera klauzuli derogacyjnej w odniesieniu do uchwały Nr VI/51/2024 z dnia 28 listopada 2024 r. (do której, jak było to już wskazywane, zostało wydane rozstrzygnięcie nadzorcze w części) – przy czym obie ww. uchwały dotyczą tej samej materii (ich zakres podmiotowy i przedmiotowy jest tożsamy, zostały podjęte na podstawie tej samej delegacji), to jest: *określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania, a także szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich ich wymiaru i zakresu oraz sposobu rozliczania wykonywania tych usług*. Jednak pomimo braku klauzuli derogacyjnej, zgodnie z ogólną kolizyjną regułą prawa, w oparciu o którą norma późniejsza usuwa normę

wcześniejszą (*lex posterior derogat legi priori*), aktualnie obowiązującą na terenie Gminy Ujszoły uchwałą w odniesieniu do powyższej materii jest uchwała Nr VIII/75/2025 z dnia 27 lutego 2025 r.

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, iż uchwała Nr VIII/75/2025 Rady Gminy Ujszoły z dnia 27 lutego 2025 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania, a także szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich ich wymiaru i zakresu oraz sposobu rozliczania wykonywania tych usług, została podjęta z istotnym naruszeniem obowiązującego prawa, co czyni stwierdzenie jej nieważności w wyżej wymienionej części uzasadnionym i koniecznym.

Pouczenie:

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz